Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2023–2024

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1819

Vragen van het lid **Van Meijeren** (FVD) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het onderzoek naar georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen* (ingezonden 19 maart 2024).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 23 mei 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1456.

Vraag 1
Herinnert u zich het commissiedebat Seksueel geweld en kindermisbruik van 6 maart 2024? Kunt u zich vinden in het (concept)verslag van deze vergadering?[1] Staat u nog steeds achter alle uitspraken die u tijdens dit debat heeft gedaan?

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hoe beoordeelt u de wijze waarop de commissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen is ingesteld?[2] Hoe beoordeelt u het feit dat het onderzoek niet onafhankelijk van het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft plaatsgevonden, in het licht van het feit dat onder anderen topambtenaren van dit ministerie betrokken zouden zijn bij netwerken die zich schuldig maken aan deze vorm van misbruik?

Antwoord 2
Uw Kamer is zowel over de beweegredenen om de opdracht aan een onafhankelijke commissie te verstrekken, als over de instelling van de commissie uitvoerig geïnformeerd[3]. De commissie, haar onderzoeksprotocol[4], de werkwijze en de voortgang van het onderzoek zijn sindsdien regelmatig onderwerp van debat met uw Kamer geweest.

---

[1] Conceptverslag commissiedebat over seksueel geweld en kindermisbruik d.d. 6 maart 2023 (www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A07592).
[2] Instellingsbesluit commissie georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen (https://wetten.overheid.nl/BWBR0045083/2022-01-26).
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 34 843, nr. 46

ah-tk-20232024-1819
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2024

Op 15 december 2021 is de tussenrapportage van de commissie aan uw Kamer toegezonden waarin, op verzoek van uw Kamer, nadere werkafspraken zijn vervat[5]. Op 29 maart 2022 zond ik uw Kamer de beantwoording van de door uw Kamer gestelde vragen in het schriftelijk overleg zeden op 24 februari 2022[6]. Hierin zijn bovenstaande vragen reeds meermalen beantwoord.

Vraag 3 en 4
Bent u bekend met het artikel dat in 2015 werd gepubliceerd in Het Parool waarin hoogleraar Forensische psychiatrie en psychologie Jan Hendriks pleit voor het beschikbaar stellen van gemanipuleerde kinderporno, onder andere zodat pedofielen zich meer geaccepteerd zouden voelen?[7]
Hoe beoordeelt u het feit dat een persoon die dergelijke omstreden uitspraken doet, is aangesteld als voorzitter van de commissie die onderzoek zou moeten doen naar georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen?

Antwoord 3 en 4
Over de samenstelling van de commissie is uw Kamer geïnformeerd in de brief van mijn ambtsvoorganger van 25 maart 2021[8]. Tevens ben ik in de beantwoording van het schriftelijk overleg van 24 februari 2022 hier nader op ingegaan[9]. Er is bewust gekozen voor een commissie bestaande uit wetenschappers met zijdelingse ervaring met het onderwerp van onderzoek. De uitspraken van prof. Hendriks in Het Parool toentertijd moeten worden geplaatst in het kader van de doelstelling om de kans op recidive van seksueel delictgedrag te verkleinen en zo nieuwe slachtoffers te voorkomen.

Vraag 5 en 6
Hoe beoordeelt u het feit dat tal van slachtoffers van het type misbruik dat centraal stond in de onderzoeksopdracht, en hun geestelijke gezondheidszorg (ggz)-behandelaren op voorhand hebben aangegeven de Commissie Hendriks niet te vertrouwen?[10]
Erkent u dat wegens het feit dat tal van slachtoffers wegens gebrek aan vertrouwen in de Commissie Hendriks geen medewerking konden, wilden of durfden te verlenen aan het onderzoek, een belangrijke bron van informatie niet in het onderzoek is meegenomen?

Antwoord 5 en 6
Ik neem afstand van de in de vraag besloten aanname. Ik kan mij voorstellen dat kwetsbare slachtoffers het moeilijk vinden om over hun ervaringen te vertellen. Daarom vond ik het ook noodzakelijk om het onderzoek door een onafhankelijke commissie te laten uitvoeren die zorgvuldig met slachtoffers en belanghebbenden omgaat.
De commissie heeft ruim geïnvesteerd om overeenkomst te bereiken over de wijze waarop de betrokkenen wilden meewerken, met aandacht voor de kwetsbaarheid, veiligheid en privacy van slachtoffers. In het rapport dat ik met uw Kamer heb besproken in het commissiedebat van 6 maart jl. en het daaropvolgende tweeminutendebat van 13 maart jl. staat dat de commissie een groot aantal slachtoffers heeft kunnen spreken.

Vraag 7
Wanneer is het Team Bestrijding Kinderporno en Kindersekstoerisme van de Landelijke Eenheid (hierna: TBKK-LE) gestart met het onderzoek naar de casuïstiek uit de Argosuitzending en wanneer werd dit onderzoek afgerond?

---

4 Onderzoeksprotocol commissie Hendriks, online toegankelijk via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/richtlijnen/2021/10/01/onderzoeksprotocol-commissie-hendriks
5 Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 31 015, nr. 240
6 Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 31 015, nr. 244
7 Parool, 11 april 2025, Hoogleraar: stel gemanipuleerde kinderporno beschikbaar (https://www.parool.nl/cs-b3beeef9/).
8 Kamerstuk, vergaderjaar 2020–2021, 34 843, nr. 46
9 Kamerstuk, vergaderjaar 2021–2022, 31 015, nr. 244
10 https://www.lichtopsrm.com/esthers-eigen-verhaal/alert-onafhankelijkheid-onderzoek-georganiseerd-sadistische-pedosexueel-en-ritueel-misbruik-in-de-knel/, https://www.lichtopsrm.com/urgent-deze-aangestelde-commissie-georganiseerd-sadistisch-misbruik-kan-doel-niet-bereiken/, https://www.lichtopsrm.com/brandbrief/

Antwoord 7
Dit onderzoek werd gestart naar aanleiding van aanhoudende beweringen over het bestaan van georganiseerd (ritueel) seksueel misbruik in Nederland. Het onderzoek werd gestart in 2021 en afgerond in 2023.

Vraag 8
Wanneer en tot op welke hoogte bent u geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek van het TBKK-LE?

Antwoord 8
Ik ben in april 2023 geïnformeerd over de uitkomsten van het opsporingsonderzoek.

Vraag 9
Welke beweringen in de uitzendingen over georganiseerd ritueel misbruik zijn naar het oordeel van het TBKK-LE aantoonbaar onjuist, inconsequent en niet op feiten gebaseerd?

Antwoord 9
Uw vraag betreft de door de TBKK-LE onderzochte casuïstiek. Het is niet aan mij om daarop in te gaan of die informatie te delen. Zie voorts het antwoord op vraag 10.

Vraag 10
Bent u bereid de uitkomsten van het onderzoek van het TBKK-LE (geanonimiseerd) met de Kamer te delen? Zo nee, hoe zijn de uitkomsten dan te verifiëren?

Antwoord 10
Ik ben niet bereid de uitkomsten van het onderzoek van het TBKK-LE met uw Kamer te delen. Het betreft informatie uit een strafrechtelijk opsporingsonderzoek. Het Openbaar Ministerie heeft mij geïnformeerd over het resultaat van dit onderzoek, mede met het oog op het debat dat ik met uw Kamer heb gevoerd over het rapport van de commissie Hendriks. Het is niet aan mij of aan uw Kamer om strafrechtelijk opsporingsonderzoek te verifiëren.

Vraag 11
Hoe beoordeelt u het feit dat de uitzendingen van Argos offline zijn gehaald en de daarvoor gegeven reden?[11]

Antwoord 11
Daar heb ik geen oordeel over.

Vraag 12
Hoe beoordeelt u dat de verantwoordelijk hoofdredacteuren Willem van Zeeland (VPRO) en Marc Josten (Human) kort voordat de uitzendingen offline werden gehaald, op 9 december 2023 in Volkskrant nog lieten weten: «Er zitten in die uitzending geen dingen die aantoonbaar niet kloppen.»?[12]

Antwoord 12
Daar heb ik geen oordeel over.

Vraag 13
Bent u bekend met de open brief die het bestuur van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) op 12 maart 2024 aan de hoofdredacties van VPRO en HUMAN stuurde?[13]

Antwoord 13
Ja.

---

[11] VPRO, 9 december 2023, Uitzendingen ritueel misbruik offline (https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/artikelen/2023/uitzendingen-ritueel-misbruik-offline.html).

[12] De Volkskrant, 9 december 2023, Een geheim pedofielennetwerk hoeft niet te bestaan om slachtoffers te maken (https://www.volkskrant.nl/binnenland/een-geheim-pedofielennetwerk-hoeft-niet-te-bestaan-om-slachtoffers-te-maken~b55aaaaa/).

[13] https://www.vvoj.org/wp-content/uploads/2024/03/Open-brief-VVOJ-over-Argos.pdf

Vraag 14
Hoe beoordeelt u de opvatting van de VVOJ dat het verwijderen van publicaties ingaat tegen de codes die kwaliteitsmedia hanteren, waarbij journalistieke producties niet «verwijderd» worden?

Antwoord 14
Daar heb ik geen oordeel over.

Vraag 15
Is er vanuit uw departement contact geweest met VPRO/HUMAN en/of met het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) over de hier bedoelde Argos uitzendingen? Zo ja, wat was de aard en inhoud van dit contact?

Antwoord 15
Nee.

Vraag 16
Bent u bekend met het onderzoek dat de Stichting Misbruikt! heeft verricht naar het bestaan van beeldmateriaal van ritueel misbruik, waarvoor de hulp is ingeroepen van een ter zake zeer kundige organisatie?[14] Hoe beoordeelt u dat deze organisatie heeft bevestigd dat het beeldmateriaal hiervan bestaat? Heeft u gebruikgemaakt van de mogelijkheid om hierover vragen te stellen aan de desbetreffende organisatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16
De commissie Hendriks heeft veelvuldig contact gehad met de Stichting Misbruikt! en heeft de kennis en informatie waarover deze organisatie beschikt, gebruikt voor haar onderzoek. Informatie die de stichting niet wilde of kon delen, kon door de commissie niet benut worden.

Vraag 17
Hoe beoordeelt u het besluit van de Commissie Hendriks om geen nader onderzoek te laten verrichten naar het bestaan van bewijs van seksueel misbruik met rituele aspecten in de vorm van online beeldmateriaal, op basis van de afweging dat de te verwachten resultaten mogelijk niet in verhouding zouden staan tot de met een dergelijk onderzoek gemoeide kosten?[15]

Antwoord 17
Vanaf de start van haar onderzoek heeft de commissie aangegeven dat zij niet aan waarheidsvinding kan doen, omdat het verifiëren van bewijsmateriaal voorbehouden is aan politie en justitie.
De commissie heeft als opdracht meegekregen om te rapporteren over de beschikbare informatie omtrent het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen in Nederland door gebruik te maken van zoveel mogelijk bronnen (inclusief slachtoffers, therapeuten, wetenschappelijke bronnen en deskundigen op dit specifieke terrein) en op basis van de bevindingen aanbevelingen te doen voor de hulpverlening, de opsporing, een eventueel meldpunt en de werking daarvan.

Vraag 18
Bent u bereid alsnog het benodigde budget beschikbaar te stellen zodat uitgebreid, deugdelijk en bovenal onafhankelijk onderzoek kan worden uitgevoerd naar het bestaan van seksueel misbruik met rituele aspecten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 18
Nee. Het onderzoek is onafhankelijk, uiterst zorgvuldig en gedegen uitgevoerd. Een nieuw onderzoek acht ik op basis van de inzichten verkregen uit de onderzoeken van de commissie Hendriks, het WODC-onderzoek naar de LEBZ, het onderzoek van het TBKK-LE onder leiding van het Landelijk Parket

---

[14] https://misbruikt.nl/wp-content/uploads/2022/12/Rapport_St-Misbruikt_DEF.pdf (p. 16 en 17).
[15] https://misbruikt.nl/wp-content/uploads/2022/12/Rapport_St-Misbruikt_DEF.pdf (bijlage B3 en B4, p. 42–45).

en het WODC-onderzoek over de omvang van verborgen fenomenen, overbodig en zelfs schadelijk.

Vraag 19
Hoeveel heeft het onderzoek van de Commissie Hendriks (inclusief de voorbereiding daarvan) in totaal gekost? Kunt u deze kosten specificeren?

Antwoord 19
Het onderzoek van de commissie Hendriks heeft in totaal 245.407,91 euro gekost. De kosten zijn gemaakt voor de posten ICT, de vergoeding aan voorzitter en leden, de vergoeding aan gastdeskundigen en de redactie van het rapport en de deelrapporten[16].

Vraag 20
Kunt u bevestigen of ontkennen dat onderzoek is verricht naar het ondersteunende (forensische) bewijs dat in de zaak van het meisje Lisa is aangeleverd, waaronder de verklaringen van twee onafhankelijke gynaecologen die op basis van lichamelijk onderzoek van Lisa hebben verklaard dat zij inderdaad rond haar veertiende levensjaar via natuurlijke weg is bevallen van een baby?

Antwoord 20
Ik verwijs naar het antwoord op vraag 9.

Vraag 21
Hoe beoordeelt u het argument van de Commissie Hendriks om de «zaak Lisa» geen centrale plek in het onderzoek te geven, namelijk dat «de zaak leidt tot te veel polarisatie, hetgeen afleidt van wat de bevindingen en conclusies zijn van de Commissie»?

Antwoord 21
De in de vraag benoemde casus is door de commissie-Hendriks volledig betrokken bij het onderzoek. In het rapport heeft de commissie, juist om de direct betrokkenen te beschermen, daarover in meer abstracte formuleringen gesproken.

Vraag 22
Kunt u toelichten van welke internationale personen, instanties of anderszins u vernomen heeft dat zij het rapport van de Commissie Hendriks zeer waarderen, zoals u in het tweeminutendebat van 13 maart 2024 stelde? Welke inhoudelijke aspecten werden benoemd in deze uitingen van waardering? Indien en voor zover het schriftelijke uitingen betreft, kunt u deze dan met de Kamer delen?

Antwoord 22
Vanuit de wetenschappelijke wereld is, onder meer op besloten symposia voor vakgenoten in binnen- en buitenland, waardering geuit. Er is geen enkele negatieve reactie uit de wetenschappelijke wereld ontvangen op de bevindingen en adviezen. Ook de politie, het OM en betrokken instanties hebben zich positief uitgelaten. Voorts wijs ik uw Kamer naar de reacties die opgenomen zijn in het rapport.

Vraag 23
Kunt u deze vragen afzonderlijk van elkaar beantwoorden?

Antwoord 23
Nee.

[16] Besluit van de Minister van Justitie en Veiligheid, 19 april 2021, nr. 3275676, houdende instelling van de tijdelijke onderzoekscommissie georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen